

Neke jeseni v Yosemiteih

Čez najslavnejše ameriške stene

✍ in 📷 Jurij Hladnik

Na odpravo iz Yosemiteov¹ imam lepe spomine. Prvo, česar se spomnim, je smeh do bolečin v trebuhu. Do zadnjega nisem vedel, ali bom šel ali ne, potem pa sem se le odločil in se pridružil Davidu Sefaju, Anji Davidovi in Mitji Šornu. Zadnje vprašanje je bilo, ali bo David sploh lahko šel. Nekaj dni pred odhodom je imel avtomobilsko nesrečo; avto je bil *totalka*, njega pa je bolet vrat – dokaj dober izkupiček glede na hitrost prek 100 km/h. Dan pred odhodom je le sklenil, da gre, ampak da bo tam še malo počival, vsaj na začetku. Veseli smo bili njegove odločitve. Ekipa je bila pripravljena za odhod.

V San Francisco smo prek Münchna in Philadelphie prispeli ponoči; lačni, žejni, zaspani. S podzemno železnico smo nekako pritovorili vso svojo kramo v center, prespali v hostlu, čez dva dneva prišli v Yosemite in v Campu 4, kjer se utabori večina plezalcev, postavili svojo bazo. Še istega dne smo se odpravili na uvodno plezanje ...

The Shield Spodbudno hiter začetek

Po enem tednu plezanja smo se z Davidom in Mitjo začeli meniti za smer The Shield, ki je bila glavni cilj našega obiska Yosemiteov. Kline smo kupili že prejšnje dni, nabaviti pa smo morali še nekaj malenkosti, npr. *prasio*, *shit tube*, vrečke za drek, nekaj tehnične opreme, hrano ... Računali smo, da bomo za smer porabili tri dni. Ne vem, kje smo to pobrali, ampak izračunali smo, da moramo potemtakem vzeti s seboj 36 litrov vode, za vsak slučaj, če bi slučajno plezali štiri dni.

Prišel je dan soočenja s steno. Prvi dan sva plezala naprej samo midva s Šornom, David pa je prevzel žimarjenje in *prasio*. Nihče od nas ni še nikoli prej žimari, kaj šele dvigoval *prasio*, zato smo ogromno moči in energije porabili v prazno. *Prasio* smo navadno vzdignili s protiutežjo tako, da se je David spustil dol in jo dvignil s svojo težo, eden pa je pomagal vleči. Stena je bila v spodnjem delu še precej položna, zato se je *prasio* velikokrat zataknila. Če bi bila pri nas taka naklonina, bi lahko več plezal prosto. Tu pa je bila skala tako gladka, da to ni bilo vedno mogoče. Že takoj zjutraj sem prvič poletel. Vedel sem, da metulja nisem dobro zataknil, ampak zaradi časa ga nisem popravljal. Nisem padel daleč, saj sem imel varovala nameščena na vsak meter. Potem smo še velikokrat *nažgali* in morali smo se navaditi. Sonce je pripekalo, delali smo kot živali, poleg tega pa je bil zrak precej bolj suh, kot smo ga vajeni. Z nočjo smo prilezli na police, kjer smo mislili prespati, in tam našli nekaj litrov dodatne vode. Ta dan smo *naredili* celih 14 raztežajev. Niti sanjalo se nam ni, da bomo v naslednjih dneh splezali samo po tri na dan.

Počasi se daleč pride ...

Drugega dne nismo začeli ravno zgodaj, kar ni bilo najpametneje. Tretji raztežaj je bil

moj. Dolga streha, pod katero je bilo treba prečiti. Kar slabo mi postane, ko se spomnim nanjo. Plezal sem zagotovo tri ure, sonce pa je neusmiljeno žgalo. V tej strehi sem kar nekajkrat odletel, poleg tega pa sem zlomil še kladivo. Ostalo nam je le še eno. Dobro, da se mi je zlomilo proti koncu raztežaja in da sem lahko brez njega prišel do sidrišča pod ogromno streho. Dovolj sem imel že vsega, najraje bi se vrnil v kamp na litre pijače. Ta raztežaj mi je vzel volje in moči! Počakal sem Šorna in Davida, da sta prilezla do mene. Večerilo se je že. Odločili smo se, da se spustimo nazaj na polico, na kateri smo spali prejšnjo noč, in naslednje jutro požimarimo nazaj. Spustili smo se za kakih 80 metrov – le toliko nam jih je uspelo narediti v celem dnevu.

Skrbeti nas je začelo glede vode. Če bomo tako nadaljevali, ne bo dobro. Zmanjšali smo dnevni odmerek na osebo, tako da bi je imeli dosti tudi, če bi plezali šest dni. Utrujen sem bil, grlo sem imel suho, v rokah mi je čez noč kljuvalo od bolečine. Rokavičk za plezanje v granitu sploh nisem več snemal.

Drugo jutro smo požimarili do mesta, kjer smo prejšnji dan končali. David je kot prvi v navezi priplezal dobrih pet metrov bolj ven, kot sva bila midva s Šornom. Tu se je začelo 300 metrov previsne stene. Žal od tod naprej nimamo več slik. Edini sem vzel fotoaparata s seboj in še meni je zmanjkalo baterij. Naslednji raztežaj je bil moj. Ocenjen je bil sicer kot lahek, mislim, da s C1, ampak bil je dolg in nič lažji kot ostali. Zagotovo sem zanj zopet porabil kake tri ure. Moral sem se vrniti in za seboj pobirati opremo, ker sem je imel premalo. Končno stojišče. Fiksiram sebe, nato še statično vrv. David spusti Šorna in *prasic* s *prusikom*, lepo statično, tako da ne zanihata preveč, v zrak. Šorn prične žimariti, jaz začnem varovati Davida, ki pobira opremo za menoj. Ko Šorn prižimari do mene, se loti dvigovanja *prasic*. Tu jo lahko vzdiguje že sam, brez protiuteži, saj je *prasic* popolnoma v zraku in bolj prazna kot prej. Naslednji raztežaj je najtežji v smeri, ocenjen je z A3. Na vrsti je Šorn. K sreči je raztežaj že precej opremljen in zanj porabi manj časa, kot smo ga za prejšnje. Je le bolj psihično naporen, ker večina varoval, ki jih namesti, drži le njegovo težo in ne padca.

Ravno stemni se, ko pride na stojišče.

Jaz pridem zadnji. To noč bomo morali vsi trije spat na viseči po-

stelji za dva. Kar hitro nam jo uspe postaviti, lepo se namestimo in skromno povečerjamo. David natančno prešteva rezine sira in salame za vsakega, na osebo pa nam pripada le pol litra pijače, čeprav bi je najraje spil celo galono. Zremo v lučke avtomobilov v dolini. Čeprav smo *sfukani*, izžeti in žejni, je prizor veličasten. Za take trenutke živimo. Začutim ljubezen do Davida in Šorna ter do življenja nasploh.

Suhih grl do vrha

Zjutraj se David in Šorn pritožujeta, da nista dobro spala. Sam sem kar v redu. Zopet začne David. Pred njim je dolg raztežaj s tremi počmi. S Šornom leživa na postelji in ga priganjava. Že nama, ki nič ne delava, je vroče, kako mora biti šele Davidu. Zelo, saj začne jamrati, da bi povečali dnevno količino vode in da ne more takole plezati. Po vrvi mu pošljeva njegov odmerek za čez dan – pol litra. Spije ga v trenutku – smešen prizor. Za ta raztežaj porabimo kakih pet ur. Naslednji ni nič lažji. Lotim se ga jaz. Do sedaj sem se naučil, da je še najbolje, če zabijaš kline, ki pa jih seveda nimamo dosti. Zdi se mi, da bi težko hitreje napredoval. Ko mi zmanjka robe, naredim varovališče in se vrnem po kline. Mislim, da sem hiter, a se Davidu in Šornu zdi ravno nasprotno. V taki steni, kjer vidiš samo eno ploščo s poko, izgubiš predstavo za razdaljo. Proti vrhu raztežaja opazim, da se vreme slabša. Cmok v grlu postane še večji. Samo še slab raztežaj nas loči od police, kjer se previsni del stene konča. Začne močno pihati. Že se vdamo v usodo, a se Šorn vseeno loti naslednjega raztežaja – nevihta se začuda umakne. Prava sreča. Tema je že, ko Mitja prileze na polico. Težji del stene je za nami. Poleg pol litra vode dobi vsak še eno pivo.

Od roba stene nas loči še osem raztežajev. Plezarija je sedaj lažja. Predzadnji raztežaj je Davidov. Z Mitjem ga spodbujava, naj se malo bolj stegne. Enkrat se mu, ravno ko vpne naslednji klin, celo izpuli metulj, s katerega se steguje. Kak meter višje se mu s pasu odpne klin in pade meni naravnost na lice. Zavrti se mi in bolj od izčrpanosti kot od bolečine padem skupaj. Davidu je žal, čeprav ni nič kriv. Klin se je pač nekako odpel. Ampak to še ni vse. Ko želi s sidrišča spustiti do naju kladivo, ga še posebej opozoriva: "Pa da ga boš lepo spustil!" Mislila sva, da ga bo pripel na napeto statično vrv, na kateri sem bil jaz pripet z žimarjem, z drugim koncem pa ga bo lepo spustil. On pa "Ja, ja, saj vem," pripne samo kladivo na vrv in ga spusti direktno proti moji glavi. V tistih nekaj trenutkih mi je šlo skozi glavo, da če me je klin spravil v

¹ Pravilno bi bilo Yosemite, vendar je kraj postal tako domač, da mu slovenim vsaj končnico, če si že začetnega ipsilona ne upam.

nezavest, me bo kladivo zagotovo ubilo. Oba s Šornom nastaviva roke pred mojo glavo in tako preprečiva najhujše. Nič mi ni, na Davida pa se malo dereva.

V zadnjem raztežaju nam pade še lestev čez steno. Ampak sedaj je to že vseeno. Zunaj smo, utrujeni, žejni, a polni novih doživetij in predvsem srečni.

Po Shieldu

Po preplezanem Shieldu so nas roke tako pekle, da

Davida je začel močno boleti zob in smeha je bilo en teden bolj malo. Ležal je v šotoru in se polnil s tabletami. Medtem sva se nekega dne z Mitjem odpravila v El Capitan plezat Nos. Preplezala sva ga v dvajsetih urah.

Po enem tednu je Davida nehal boleti zob in je lahko zapustil svoje gnezdo. Spoznal je Shona, ki so ga ravno spustili iz zapora in je na Rostrumu (vrhu v dolini) že 14 dni pripravljaj vrvi za skoke in hojo. David je tako visel pri njem in mu pomagal. Anja nas je zapustila in

niti piva nismo mogli sami odpreti, ampak smo za to klicali na pomoč Anjo. Sicer smo se življenja v Yosemiteih kar privadili. Lepo "u izi". Malo smo bluzili, malo plezali, se ves čas zafrkavali, jedli, pili ... kaj še hočeš lepšega. Kmalu smo spoznali vse *fore* – kje je zastoj internet, kje se lahko zastoj stuširaš, kje naješ ...

odšla z dvema Čilencema v Indian Creek. Večina plezalcev iz kampa je že odšla domov. Dnevi so bili krajši in ob večerih je bilo vedno manj prijetno. S Šornom sva razmišljala še o ponovitvi smeri Salathe v El Capitanu v enem dnevu, ampak iz tega potem ni bilo nič. Namesto tega smo se vsi trije zmenili za Lurking Fear, prav tako v El Capu. Po preplezani smeri smo dobili občutek, da

smo v Yosemiteh opravili svoje, čeprav smo imeli let šele čez teden dni. Z Davidom sva tako odšla prej domov. V Yosemiteh smo preživeli zares lepe trenutke, ampak vsega lepega mora biti enkrat konec. Če zaradi drugega ne, pa zato, da se potem lahko začne spet kaj novega, tudi lepega. ○

Opravljene vzponi

El Capitan: The Shield po Freeblastu (5.10, A3, 1000 m, Sefaj-Hladnik-Šorn), Nos (5.10, C2, 1000 m, 20 ur, Hladnik-Šorn), Lurking Fear (5.9, C2, 800 m, 18 ur in pol, Sefaj-Hladnik-Šorn), East Buttress (5.10b, 500m, Hladnik-Šorn)

Half Dome: Regular Route (5.9, C1, 700 m, 11 ur, Hladnik-Šorn), Snake Dike (5.7, 300 m, A. Davidova-Sefaj; Šorn solo; Hladnik solo)

Royal Arches: Royal Arches (5.10b, 500 m, Hladnik-A. Davidova-Šorn), Serenity Crack + Sons of Yesterday (5.10d, 300 m, A. Davidova-Hladnik; Šorn-Robin)

Glacier Point: Goodrich Pinnacle (5.9, 300 m, Hladnik-Šorn)

Lower Cathedral Spire: South by Southwest (5.11a, 170 m, Sefaj-Hladnik-Šorn)

Manure Pile Buttress: After Six (5.7, 150 m, Hladnik-Šorn, brez vrvi), Nutcracker (5.9, 150 m, Sefaj-Hladnik-Šorn)

Five Open Books: The Commitment (5.9, 100 m, Hladnik-A. Davidova-Šorn), Surprise (5.10, 150 m, Hladnik-Šorn), Selaginella (5.9, 150 m, Hladnik-Šorn), Munginella (5.6, 100 m, Šorn)

Schultz's Ridge: Moratorium (5.10d, C1, 150 m, Hladnik-Šorn)

Razlaga nekaterih uporabljenih izrazov: *prastica* = tovorna vreča, *prusik* = pomožna vrvica, *rokavičke za granit* = iz lepilnega traku doma narejene rokavice, *shit tube* = hranilnik za fekalije, *žimariti* = vzpenjati se po vrvi s pomočjo prižem.